प्राणावाऋषयइतिश्रुतेःसप्तर्षीणामिंद्रियाणांलयोदयस्थानंविद्वानेवेत्याह तत्रैवेति तत्रोपयंतिततउत्थिति यःकश्चिद्भूतोभावीवर्त्तमानोवावसिष्ठोतिशयेनवसुमान् ॥ १८ ॥ यशोयशस्वी वर्चोदीप्तिस्तद्वानित्या दि तेसर्वेएतंभास्करंक्षेत्रज्ञंभास्करंअनुवर्त्तंतइत्यर्थः ॥ १९ ॥ यस्तुसर्वाणिभूतान्यात्मन्येवानुपश्यतीत्यस्याःश्रुतेरर्थंसंक्षिपति गिरयइत्यादिना ॥ २० ॥ वितानोयोगयज्ञविस्तारस्तस्येदंस्थानंवैतानंहार्दाका शः समुपङ्करेअत्यंतगूढे ॥ २१ ॥ केयांतीत्यतआह कृशाशाइति ॥ २२ ॥ अरण्यंप्राप्यमभिप्रेत्यशमंशंसंतीतियोजना शममपिशममेव विद्यारण्यविदःविद्यैकप्राप्यब्रह्मविदः यथाधीरंबुद्धिगतिमनतिक्रम्ये त्यर्थः ॥ २३ ॥ विदित्वाशास्त्रतोज्ञात्वाअनुतिष्ठंतिशमादिपराभवंति तमेवधीरोविज्ञायप्रज्ञांकुर्वीतब्राह्मणः एवंवित्शांतोदांतउपरतस्तितिक्षुःसमाहितोभूत्वात्मन्येवात्मानंपश्येदित्यादिश्रुतिभ्योनशुष्कज्ञाना

तत्रैवप्रतितिष्ठंतिपुनस्तत्रोपयंतिच ॥ सप्तसप्तर्षयःसिद्धावसिष्ठप्रमुखैःसह ॥ १८ ॥ यशोवर्चोभगश्चैवविजयःसिद्धतेजसः ॥ एतमेवानुवर्त्तंतेसप्तज्योतींषि भास्करं ॥ १९ ॥ गिरयःपर्वताश्चैवसंतितत्रसमासतः ॥ नद्यश्चसरितोवारिवहंत्योब्रह्मसंभवं ॥ २० ॥ नदीनांसंगमश्चैववैतानेसमुपङ्करे ॥ स्वात्मतृप्तायतोयां तिसाक्षादेवपितामहं ॥ २१ ॥ कृशाशाःसुव्रताशाश्चतपसादग्धकिल्बिषाः ॥ आत्मन्यात्मानमाविश्यब्रह्माणंसमुपासते ॥ २२ ॥ शममप्यत्रशंसंतिविद्यार ण्यविदोजनाः ॥ तदारण्यमभिप्रेत्ययथाधीरमजायत ॥ २३ ॥ एतदेवेदृशंपुण्यमरण्यंब्राह्मणाविदुः ॥ विदित्वाचानुतिष्ठंतिक्षेत्रज्ञेनानुदर्शिना ॥ २४ ॥ इति श्रीमहाभारतेआश्वमेधिकेपर्वणिअनुगीतापर्वणिब्राह्मणगीतासुसप्तविंशतितमोऽध्यायः ॥ २७ ॥ ॥ ७ ॥ ब्राह्मणउवाच गंधान्नजिघ्रामिरसा न्नवेद्मिरूपंनपश्यामिनचस्पृशामि ॥ नचापिशब्दान्विविधान्शृणोमिनचापिसंकल्पमुपैमिकंचित् ॥ १ ॥ अर्थानिष्टान्कामयतेस्वभावःसर्वान्द्वेष्यान्द्विषतेस्व भावः ॥ कामद्वेषानुद्भवतःस्वभावात्प्राणापानौजंतुदेहान्निवेश्य ॥ २ ॥

कृतकृत्यतेत्यर्थः ॥ २४ ॥ इत्याश्वमेधिकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेसप्तविंशतितमोऽध्यायः ॥ २७ ॥ ॥७॥ ॥७॥ एकोवह्निरितिश्लोकेबिदुषांकर्तृत्वाभिमानाभावात्कृतेनापिकर्मणाबं धोनास्तीत्युक्तंतद्विवृणोति गंधानित्यादिना निवृत्तक्षेत्रस्वाम्यस्यक्षेत्रिकस्यक्षेत्रवृद्धिह्रासाभ्यांदृश्यमानाभ्यामपिनहर्षविषादौभवतएवंविविक्तात्मदर्शिनोगुणकृतैःकर्मभिर्नसंगोस्तीत्यर्थः ॥ १ ॥ अर्थानि ति स्वभावोबुद्ध्यादीनां तत्रदृष्टांतः कामेति यथाकामद्वेषयोरुद्भवाभावेपिजंतूनांदेहान्प्राणापानौप्रवेश्यप्रवेशयितर्यननुसंदधानेपिसुषुप्त्यादौस्वभावादेवप्राणापानौस्वकार्यंअन्नपाकादिकुरुतः एवंबुद्ध्यादिरपि आत्मस्वभयोःस्वभावादेवअर्थेषुकामादिमान्भवतिनत्वहमित्यर्थः ॥ २ ॥

Digitized by Google